

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8Co/93/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8716205291
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 06. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Fil'akovský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8716205291.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Fil'akovského a sudcov JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Anny Kovaľovej v spore žalobcu F. s.r.o., so sídlom Y. XXC, XXX XX K., C.: XX XXX XXX, právne zastúpený HRONČEK & PARTNERS s.r.o., so sídlom Národná 10, 010 01 Žilina, IČO: 47 248 327, proti žalovanej U. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. Z. 9, XXX XX P., o zaplatenie XXX,XX Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Poprad č.k. 20C 151/2016-58 zo dňa 06. decembra 2016, takto jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalovaná má voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:

„Súd žalobu zamietal.“

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil ustanovením § 52, § 100, § 101 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“).

3. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že medzi stranami konania bola dňa 16.04.2013 uzatvorená zmluva o pôžičke, na základe ktorej mala byť žalobkyni poskytnutá suma vo výške 350 Eur. Uvedenú sumu spolu s odplatom vo výške 35,30 Eur mala žalovaná vrátiť do 15 dní od poskytnutia pôžičky. Pôžička bola poskytnutá dňa 16.04.2013, takže splatnou sa stala dňa 30.04.2013. Nakoľko bola žaloba podaná po uplynutí zákonnej 3-ročnej premlčacej doby, súd žalobu zamietol. Pokiaľ ide po odplatu a predĺženie lehoty splatnosti, tieto podľa názoru súdu prvej inštancie neboli individuálne dojednané, keďže predpoklady, na základe ktorých žalobca pristúpil k ich uplatneniu, vyplývajú z jeho obchodných podmienok. Žalovaná nemala možnosť so žalobcom vyjednávať zmluvné podmienky. Pokiaľ žalobca poukázal na to, že došlo k opakovanému predĺženiu lehoty splatnosti dlhu, v tomto smere súd poukazuje na skutočnosť, že v zmysle bodu 6. Zmluvných podmienok predpokladom predĺženia je pasivita veriteľa, t.j. neoznámenie nesúhlasu s predĺžením zo strany žalobcu žalovanej. Pokiaľ žalobca ako veriteľ neoznámil žalovanej ako dlžníkovi, že s predĺžením lehoty splatnosti nesúhlasí a žalovaná ako dlžník uhradí odplatu za pôžičku, lehota splatnosti sa predlžuje o dobu, na ktorú bola zmluva uzavretá, maximálne na 3 mesiace. Text Zmluvných podmienok je neprehľadný a nezrozumiteľný. Z tohto dôvodu súd neakceptoval predĺženie lehoty splatnosti dlhu žalovanej tak ako to tvrdil žalobca.

4. Proti rozsudku podal včas odvolanie žalobca. Žiadal, aby okresný súd zmenil napadnutý rozsudok v zmysle navrhnutého petitu. Uviedol, že žalovanej poskytol pôžičku vo výške 350 Eur, ktoré previedol na účet žalovanej dňa 16.04.2013. V súlade so zmluvnými podmienkami došlo na základe žiadostí žalovanej k opakovanému predĺženiu lehoty splatnosti pôžičky. Dňa 30.04.2013 došlo k predĺženiu lehoty splatnosti do 15.05.2013, dňa 15.05.2013 došlo k predĺženiu lehoty splatnosti do 30.05.2013, dňa 30.05.2013 došlo k predĺženiu lehoty splatnosti do 14.06.2013 a dňa 16.06.2013 došlo k predĺženiu lehoty splatnosti do 29.06.2013. Zmluvné podmienky boli riadne určité a zrozumiteľné a z ich obsahu možno jednoducho vyčítať jednotlivé podmienky ohľadom splatnosti a odplaty za poskytnutie pôžičky.

5. K odvolaniu žalobcu podala vyjadrenie žalovaná. Uviedla, že z ustanovenia § 657 a 658 odsek 1 Občianskeho zákonníka vyplýva, že zmluva o pôžičke je bezodplatná. Dohoda o odplate za poskytnutie pôžičky je preto absolútne neplatná. Žalovaná nemohla ovplyvniť zmluvné podmienky, inak by jej nebola poskytnutá pôžička. Zmluva o pôžičke ani nespĺňa povinné náležitosti zmluvy podľa zákona č. 129/2010 Z.z..

6. K vyjadreniu žalovanej podal vyjadrenie žalobca. Tvrdenie žalovanej o tom, že poplatok ako forma odplaty pri peňažnej pôžičke nie je prípustná je nesprávne, nakoľko zákon takúto formu odplaty nevylučuje ani nezakazuje. Žalovaná ďalej nijako nespochybnila to, že medzi stranami sporu došlo k predĺženiu lehoty splatnosti.

7. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „C.s.p.“), vzhľadom na včas podané odvolanie, preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

8. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

9. Na potvrdenie správnosti prvoinštančného rozhodnutia a k odvolacím námietkam uvádza nasledovné:

10. Z obsahu spisu vyplýva, že medzi stranami sporu bola dňa 16.04.2013 uzatvorená Zmluva o pôžičke č. 001256/16.04.2013 podľa ustanovenia § 24 a nasl. Zákona o spotrebiteľských úveroch, Občianskeho zákonníka a zákona č. 266/2005 Z.z. (ďalej len „Zmluva“). V bode 1 Zmluvy bolo uvedené, že žalobca ako veriteľ poskytuje žalovanej ako dlžníkovi pôžičku vo výške 350 Eur, pričom sa dlžník zaviazal poskytnutú pôžičku veriteľovi vrátiť a zaplatiť veriteľovi spolu s istinou poskytnutej pôžičky odplatu podľa bodu 4. zmluvných podmienok vo výške 35,30 Eur. Podľa bodu 2 Zmluvy bolo lehota splatnosti istiny pôžičky a odplaty 15 dní odo dňa poskytnutej pôžičky.

11. Podľa ustanovenia § 132 odsek 1 C.s.p., v žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh.

Podľa odseku 2, opísanie rozhodujúcich skutočností nemožno nahradiť odkazom na označené dôkazy.

Podľa odseku 3, žalobca k žalobe pripojí dôkazy, ktorých povaha to pripúšťa, okrem tých, ktoré nemôže bez svojej viny pripojiť.

12. Podľa ustanovenia § 149 C.s.p., prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky.

13. Podľa ustanovenia § 150 odsek 1 C.s.p., strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu.

14. Podľa ustanovenia § 153 odsek 1 C.s.p., strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania.

Podľa odseku 2, na prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana nepredložila včas, nemusí súd prihliadnuť, najmä ak by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov súdu.

Podľa ustanovenia § 53 odsek 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa odseku 2, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa odseku 3, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa odseku 5, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

15. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia je potrebné poukázať na skutočnosť, podľa ktorej základnú charakteristiku spotrebiteľských zmlúv upravuje Občiansky zákonník v ustanovení § 52. Podľa tohto ustanovenia spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

16. Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Pôžička poskytnutá žalobcom túto charakteristiku spĺňa. Súčasťou Zmluvy boli bez akýchkoľvek pochybností Zmluvné podmienky žalobcu, ktoré žalovaná ovplyvniť nemohla, nakoľko boli už vopred pripravené pre veľký počet spotrebiteľov. Žalobca má v predmete svojej činnosti poskytovanie úverov a pôžičiek a v priebehu súdneho konania nebolo žalobcom preukázané, aby pôžičku poskytol žalovanej za účelom výkonu obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti žalovanej. Navyše samotná zmluva bola uzavretá podľa ustanovení zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy. Spotrebiteľský charakter zmluvy bol teda dostatočným spôsobom preukázaný.

17. V žalobe žalobca uviedol, že lehota splatnosti pôžičky bola v zmysle dodatku k Zmluve o pôžičke predĺžená, a to dňa 30.04.2013 došlo k predĺženiu lehoty splatnosti do 15.05.2013, dňa 15.05.2013 došlo k predĺženiu lehoty splatnosti do 30.05.2013, dňa 30.05.2013 došlo k predĺženiu lehoty splatnosti do 14.06.2013 a dňa 16.06.2013 došlo k predĺženiu lehoty splatnosti do 29.06.2013. Žalobca uviedol, že k predĺženiu lehoty splatnosti došlo na základe žiadosti žalovanej adresovanej žalobcovi a po akceptácii tejto žiadosti žalobcom. K žalobe okrem Zmluvy a zmluvných podmienok žalobca predložil potvrdenie o vykonaní prevodu, z ktorého vyplýva, že žalobca dňa 16.04.2013 previedol na účet žalovanej sumu vo výške 350 Eur.

18. Hlavná odvolacie námietka žalobcu spočívala v tom, že v priebehu trvania zmluvného vzťahu došlo k viacnásobnému predĺženiu doby splatnosti pôžičky, a teda že konečná splatnosť pôžičky už nebola 30.04.2013, ale 29.06.2013. Uvedenú skutočnosť týkajúca sa predĺženia lehoty na splatenie pôžičky

však žalobca nepreukázal. V žalobe a ani v priebehu prvoinštančného konania neprodukoval dôkaz, z ktorého by vyplývalo, aby medzi stranami sporu skutočne došlo k predĺženiu splatnosti.

19. Treba prisvedčiť súdu prvej inštancie v tom smere, že zmluvná podmienka týkajúca sa predĺženia splatnosti nebola medzi stranami individuálne dojednaná. Táto bola upravená v bode 6 Zmluvných podmienok žalobcu, ktoré žalobca používa pre vopred neurčitý počet spotrebiteľov.

20. Cieľom dôkaznej povinnosti vychádzajúcej z ustanovenia § 132 odsek 1 a § 150 C.s.p. je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na strane konania bez ohľadu na jej procesné postavenie. Nesplnenie dôkaznej povinnosti prináša zo sebou také rozhodnutie súdu, ktoré vychádza zo skutkového základu zisteného z dôkazov navrhnutých stranou konania v opačnom procesnom postavení než je strana, ktorá nesplnila alebo nedostatočne splnila svoju dôkaznú povinnosť. Splnenie dôkaznej povinnosti neznamená automaticky unesenie dôkazného bremena. Dôkazným bremenom v spojitosti s dôkaznou povinnosťou sa rozumie zodpovednosť strany konania za výsledok konania, ktorý závisí od zistení z navrhnutých a vykonaných dôkazov. V praxi môžu navrhnuté dôkazy vyznieť ako nepoužiteľné zdroje informácií vo vzťahu k uplatnenej súdnej ochrane bez zreteľa na procesné postavenie strany. Zmysel uplatňovania dôkazného bremena spočíva v zabezpečení reálneho uplatnenia základného práva na súdnu ochranu aj v prípadoch, v ktorých sa vykonávajú všetky navrhnuté dôkazy, prípadne výnimočne aj iné než navrhnuté dôkazy a súd napriek tomu nemá jednoznačný skutkový základ pre svoje rozhodnutie. V takom prípade musí rozhodnúť v situácií dôkaznej núdze, ktorej dopad pričíta tej strane konania, na ktorej predovšetkým podľa predpisov hmotného práva leží dôkazné bremeno, t. j. zodpovednosť za preukázanie skutočnosti významných z hľadiska hmotného práva.

21. Zmluvná podmienka týkajúca sa možnosti predĺženia lehoty splatnosti nepochybne nebola individuálne dojednaná a nie je ani vylúčená zo súdneho prieskumu podľa § 53 odsek 1 Občianskeho zákonníka. Podľa uvedenej zmluvnej podmienky by mal spotrebiteľ platiť neprimerane vysokú odplatu (ktorá v konečnom dôsledku by ani nebola započítaná na splácanie istiny) za predĺženie lehoty splatnosti iba o 15 ďalších dní. Túto lehotu v zmysle uvedenej podmienky možno takto predĺžiť spolu až o tri mesiace. Za tieto 3 mesiace by sa mohlo stať, že dlžník musí zaplatiť na odplate 211,80 Eur (6 x 35,30 Eur). Na odplate by tak zaplatil 60,5 % istiny. Takéto zmluvné dojednanie spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, teda žalovanej.

22. Žalobca v prejednávanej veci nepredložil dôkazy na preukázanie svojich tvrdení (o individuálnom dojednaní zmluvnej podmienky), čím sám výlučne spôsobil, že žalobe nebolo možné vyhovieť, aj keď by sa to čiastočne javilo ako dôvodné. Preto súd prvej inštancie postupoval správne, pokiaľ za termín splatnosti poskytnutej pôžičky považoval deň 30.04.2013 a za začiatok plynutia trojročnej premičacej doby deň 01.05.2013. Na základe uvedeného tak treba prisvedčiť prvoinštančnému súdu v tom smere, že nárok žalobcu je premičaný.

23. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci, správne vyhodnotil jednotlivé dôkazy, ako aj vec správne právne posúdil. Z týchto dôvodov odvolací súd považuje odvolanie žalobcu za nedôvodné a vzhľadom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd rozsudok potvrdzuje ako vecne správny (§ 387 C.s.p.)

24. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 396 odsek 1 C.s.p. v spojení s § 255 odsek 1 C.s.p..

25. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolaateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).